

بررسی تأثیر تغییر قیمت‌های محصولات کشاورزی بر الگوی کشت در استان خراسان

* محمود دانشور کاخکی - ** محمدرضا کهنسال

چکیده:

در شرایط کنونی یکی از مهمترین اهداف دولت رسیدن به تعادل اقتصادی در جامعه همراه با تأکید بر نقش نظارتی دولت بر امور و سپردن فعالیت‌های اقتصادی به بخش خصوصی است و در واقع مکانیزم بازار به عنوان ابزار متعادل‌کننده عرضه و تقاضا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. لذا قیمت‌ها راهنمای مناسبی برای تعیین نوع و میزان تولید محصولات مختلف می‌باشد.

در طول دو دهه گذشته دولتها سیاست‌های متفاوتی را در زمینه قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی اتخاذ کرده‌اند که بررسی تأثیرات این سیاست‌ها بر اقتصاد تولید محصولات کشاورزی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در این مطالعه ابتدا با استفاده از اطلاعات سری زمانی سالهای ۱۳۶۰ تا ۱۳۷۳ تأثیر تغییر قیمت‌های اسمی و واقعی بر روی سطح زیر کشت محصولات اساسی مورد بررسی قرار گرفته و به منظور برآورد رابطه سطح زیر کشت با قیمت، توابع رگرسیون برآورد شده است. پس از آن میزان تأثیر نرخ تورم بر روی قیمت اسمی، قیمت واقعی، قدرت خرید و درآمد کشاورزان بررسی گردید.

بر اساس نتایج بدست آمده در مجموع قیمت محصولات در سال قبل بر روی سطح زیر کشت تأثیر بسزائی داشته است ولی تغییر قیمت‌های واقعی چندان محسوس به نظر نمی‌رسد.

قیمت واقعی اکثر محصولات در مقایسه با شاخص کلی قیمت کالا و خدمات مصرفی خانوار روستائی از کاهش قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است و در نتیجه قدرت خرید کشاورزان نسبت به سال پایه کاهش یافته است.

در مجموع یافته‌های این مطالعه بیانگر آنست که تغییر قیمت‌ها بر الگوی کشت محصولات زراعی تأثیر مستقیم و بسزائی داشته است که این امر در اتخاذ سیاست‌های این بخش و برنامه ریزی آتی تولیدات کشاورزی می‌بایستی مورد توجه قرار گیرد.